Lieuwejan van Dalen

30 misverstanden over Israël

Het zal de trouwe lezers van Verbonden – en vele anderen – niet ontgaan zijn dat er na 7 oktober 2023 wereldwijd een flinke toename van antisemitisme wordt waargenomen. Ook in Nederland zijn er na de gruweldaden van Hamas meer antisemitische incidenten geregistreerd. Denk alleen al aan het 'anti-Joodse klimaat' op sommige universiteiten. Hoe komt dat? Oscar Lohuis heeft daar een handzaam boekje over geschreven.

Veel mensen weten een heleboel dingen gewoon niet. Ze 'zijn buitengewoon eenzijdig en slecht geïnformeerd', aldus Lohuis. Vandaar dit informatieve boekje. Het behandelt 30 veelvoorkomende misverstanden omtrent Israël en voorziet die van een weerwoord: 'Doordat Israël zo vaak onterecht zwart wordt gemaakt neemt het antisemitisme, de haat jegens Joden, wereldwijd toe' (blz.16). De auteur heeft zich intens in de geschiedenis van het Joodse volk verdiept en de staat Israël al 40 keer bezocht. Hij weet waarover hij schrijft. Zelf zegt hij zijn eerdere boekje *Zegen door Israël* (2020) als theoloog, prediker en bijbelleraar te hebben geschreven. Dit boekje schreef hij echter meer als journalist, redacteur en opiniemaker. Dat is te merken aan de onderbouwing: vele cijfers en feiten komen voorbij. Met andere woorden: Lohuis' opinie komt niet uit de lucht vallen!

Bevolking

Een paar misverstanden gaan over de bevolking van het land en de stad Jeruzalem. Vaak wordt gedacht of gezegd dat er voor 1948 nauwelijks Joden woonden in het land dat nu Israël heet. Lohuis weet echter met de stukken aan te wijzen dat dit een pure misvatting is! Ondanks de verdrijving van de meeste Joden door de Romeinen en moeilijke levensomstandigheden in de eeuwen daarna, zijn er altijd nakomelingen van de aartsvaders blijven wonen in het gebied.
Lohuis geeft Jeruzalem als voorbeeld: in 1890 woonden er 40.000 mensen, waarvan 25.000 Joden, dat is 62%. En in 1905 waren 40.000 van de totale bevolking van 60.000 inwoners Joden, dat is 66%. Ook op andere plekken in de dunbevolkte en verwaarloosde provincie van het Ottomaanse Rijk woonden zij, al waren de getalsmatige verhoudingen daar anders. Wie op Israël het label 'koloniaal project' wil plakken, kan dat alleen doen door de historische feiten te negeren of ontkennen.

Holocaust

Een ander veelgehoord misverstand is dat de staat Israël een gevolg is van de Holocaust. De gedachte is: omdat vele landen en volken wegkeken van het antisemitisme is er na de Tweede Wereldoorlog een Joodse staat gesticht als vorm van '*Wiedergutmachung*'. Deze misvatting wordt echter door de feiten weersproken. Al vanaf 1840 kwam de toename van het aantal Joden in Palestina op gang. Omdat in Oost-Europese landen als Rusland en Oekraïne steeds vaker pogroms plaatsvonden, trokken vele Joden weg naar het land van hun verre voorvaderen.
Natuurlijk was ook de opkomst van het zionisme in de tweede helft van de 19e eeuw een stuwende kracht. Steeds meer Joden werden gegrepen door het ideaal dat Theodor Herzl beschreef in zijn boek *Der Judenstaat. Versuch einer modernen Lösung der Judenfrage* (1896). Geruime tijd voordat Adolf Hitler aan de macht kwam, nam het Britse parlement de *Balfour-verklaring* aan, met daarin een uitdrukkelijke oproep tot de 'vestiging in Palestina van een nationaal tehuis voor het Joodse volk' (1917).

Niet volmaakt

Op veel punten heb ik Lohuis' argumenten met instemming gelezen. Zijn boek is absoluut het lezen waard. Op enkele punten vond ik zijn inzichten minder overtuigend. Dat betreft bijvoorbeeld hoe momenteel in Israël wordt omgegaan met de Arabische Israëliers en Messiasbelijdende Joden. Zij voelen zich vaak 'tweederangsburgers', en er zijn genoeg signalen die dat begrijpelijk maken. Er zijn overigens velen die daar aandacht voor vragen binnen Israël zelf. Kortom: Israël is niet volmaakt – maar dat is Nederland ook niet.

N.a.v. Oscar Lohuis, *30 misverstanden over Israël waardoor het antisemitisme toeneemt*, uitg. Goed Nieuws Bediening, Ermelo 2024, 173 blz., € 12,95.